

گفتار و نوشتار، آراء و اندیشه‌ها، سیرت و طریقت سهل تستری

اسماعیل صادقی^۱، اعظم پوینده پور^۲

^۱ استادیار زبان و ادبیات فارسی، عضو هیئت‌علمی دانشگاه دولتی شهرکرد

^۲ دانشجوی دوره دکتری دانشگاه دولتی شهرکرد، عضو هیئت‌علمی دانشگاه پیام نور

چکیده

سهل تستری مؤسس مکتب سهلیه یا سالمیه می‌باشد که در نیمه‌ی دوم قرن سوم هجری، تقریباً تمامی صوفیه جنوب عراق و نقاط هم‌جوار آن یعنی خوزستان را تحت پوشش قرار داد و هواداران بی‌شماری در اصفهان و عبادان و بصره و میسان جذب کرد. عبادان مهم‌ترین مرکز فعالیت و پایگاه اختصاصی صوفیه در جنوب عراق به اشغال نظامی شیعیان زنگی که به دنبال خواسته‌های خویش در تعارض با موفق عباسی بودند، درآمده و هرآن بیم آن می‌رفت که با تصرف کامل بصره - که در طول چند سال مقطعی و ناپایدار بود - صوفیان در معرض خطر جانی قرار گیرند. زمانی که شهر ثروتمند بصره در فکر نجات خویش بود، سهل بن عبدالله فرزند دردکشیده شوشتر و یک ایرانی مقید به آداب صوفیه در اندیشه‌ی نجات انسان‌ها، پای به خانقاه بزرگ بصره نهاد و مورد استقبال جمع کثیری از زهاد و صوفیه بصره و عبادان و واسط و کوفه قرار گرفت. با توجه به جایگاه خاص و مهم سهل در تاریخ و تاثیرگذاری او در اندیشه و تفکر عارفان، در این مقاله کوشیده‌ایم به مهم‌ترین اندیشه‌های سهل تستری، ویژگی‌های اخلاقی و شخصیتی و تألیفات و طریقت او بپردازیم.

واژه‌های کلیدی: گفتار، نوشتار، آراء، اندیشه‌ها، سیرت، طریقت، سهل تستری

مطالعات ادبیات، عرفان و فلسفه

دوره ۴، شماره ۲، بهار ۱۳۹۷، صفحات ۱۱۳-۱۲۵